

Pesta 24 decembrie, 5 (ianuarie.)

Va ești domine'a. | Redact. : strad'a lui Leopoldu nr. 32.

Nr. 52.

Anulu VIII, — 1872.

Pretiuu pe anu 10 fl., pentru Roman'ă 2 galbeni.

„Apele de la Vacaresci“

Revista umoristica in 3 acte, de dlul M. Millo.

Precum anunciamu si noi, destinsulu nostru autoriu-artistu, dlul M. Millo, a inavutu de eurendu repertoriulu seu cu o noua piesa de ocaziune, intitulata: „Apele de la Vacaresci“, care s'a represintatu pentru prima-ora la 19 noembrie in teatrulu din sal'a Bosel la Bucuresci.

Pies'a a facutu efectu. Estragemu dar cu tota placerea din „Romanulu“ urmat'ori'a a pretiare :

Scierea dlui Millo nu este o piesa preten-tioasa, o comedia nalta de caracteru, ci o modesta revista umoristica in trei acte si cu cantece, compusa de circumstantia, si potemu dice si de nevoia.

E de observatu intr'ins'a unu ce singulariu: acea verva, acea fragedime de simtiente, care ni arata, ca cu tota virst'a-i inaintata, anim'a dlui Millo a remasu totu tinera, spiritu-i totu vioiu si petrundietoriu.

Nu vomu urmar' scena cu scena, actu cu actu din sgomot'os'a piesa de la sal'a Bosel. Ne vomu multiam', in scurtulu spatiu ce ni-amu rezervatu, se facemu o rapede revista a revis-tei dlui Millo.

Prim'a biciuire autoriulu-artistu o da ace-loru coconasi de moda, cari despretiuiescu lucrulu si studiulu, acelu tineri otosi cari, prin luesu si fanfaronada, adesea isbutescu se

'ncele lumea si s'o faca se credia ca e ce-va de dinsii. Na li vorbiti de ocupatiuni onorabile, de 'nvetiatura, de moralitate etc., ca-ci ve res-pundu cu 'ngamfare :

Noi suntemu juni coconasi :
Totulu scimu, totu criticamu.
Chiar de mici, chiar copilasi,
Frantiuzesce indrugamu ...

Astu-felu doi tineri d'acesta categoria, im-prieteniti de ocaziune — ca-ci cine s'asemena s'aduna — spera c'au gasitu visulu de auru, dote bogate si venituri mari, la doue tinere, dintre cari una fugita de la barbatu, si condu-se la apele minerale de la Vacaresci d'o matu-sia betrana si cocheta, care de si 'n etate de 55 de ani, totu n'a incetatu d'a adora pe inaripa-tulu Cupidone.

Acest'a e nodulu principalu alu intrigei din mic'a piesa. Vinu apoi o multime de epi-sode, menite a da coloritu si a produce efectu, ca in ori-ce scriere de ocaziune.

Cu tote aste tint'a principala e sfircuirea immoralitatii si a ridiculeloru, celu pucinu in-tru catu cele ce se petrecu la isvorulu de ape minerale au potutu inspira pe autoriu. Se scie, ca intre multimea de visitatori din timpulu stagiunii frumose, multi mergu la sorgintea din Dobrotesa ca se se plimbe, ca se petreca,

ca sê védia lumea, si multîme de tineri si tindre ca sê-si adreseze ochiade si surisuri, ba, dupa câte s'afirma, s'au intemplat si scandale, si immoralitâti. Astu-felu dlu Millo canta in piesa sa :

Spunu, câ e unu numeru, care
Dâ fiuru la insurati,
Numeru *patru*, cursa mare
Sub desi arbori blastemati.
Spunu, câ unele neveste
P'acolo se ratecescu.
Sicuru câ-i numai poveste,
Dar ... barbati se 'ngrigescu.

Déca inse betranele cochete si-vedu imagin'a in comedîa de care vorbimu, nu mai pucinu si femeile far' o crescere destulu de ingrigite potu merge ca sê iea o lectiune. Astu-felu, una din nepotielele ce cautá unu nou barbatu, doresce cam acestea :

Asiu dorî sê am june barbatielu
Elegantu, cu spiritu, bogatu, frumosielu,
Dar supusu si blandu la capriciulu meu
Si sê nu voiésca de câtu ce-oiu vré eu.
Asiu dorî sê-mi dea unu lucsu desfrênatu,
Sê tronezu regina in frumosu palatu,
Sê am casiemiro si dantele rari,
Ca sê viru in bóle pe damele mari.
Voiu c'alu meu barbatu, maretiu imposantu,
In veci sê nu fia rosiiu oposantu:
Totu-de-una 'n slujbe, guvernamentalu,
Mandra sê me duca la curte la balu.

Betranulu intrigantu Mustacica se stravesteste si apare in diferite role: ca banchieru evreu care nu pléca la America, câ-ci Romanîa e destulu de bogata, si Romanii destulu de moi spre a se lasá sê fia jafuiti de dinsii; ca vendietoriu de dîarie, si ca functionariu la monopolu.

Nu vomu analisá pe rëndu fia-care rolu. E destulu sê spunemu, câ printr'âceste variatiuni, autorulu gasesce ocaziune a infruntá tóte vitifele, tóte relele ce se simtu mai multu pentru momentu, far' a trece cu vederea degradarea moravuriloru sociale séu abuserile celoru de la putere.

Unii strigu: „severitate,
Respectu, *ordinu*, *bratiu de feru*!
Nu trebuie libertate :
Printr'insa popóre pieru!“

Aste-su mofturi, fatiaría,
Interesu-i facu de mintu.
E *ghesieftu*, e *coticarîa* :
Voru argintu, argintu, argintu !

Ca vendietoriu de dîarie, Mustacica stravestitu vinde pe cele din opositiune mai scumpu, câ-ci ele au giranti séu redactori cari sunt inchisi la puscarîa. Imbulzitu de curiosi, câte-va i se rupu séu i se calca in picioére.

— Éta, — esclama dinsulu, — radicandu de josu dîariele „*Patria*“, „*Poporulu*“ si „*Romanulu*“, éta patri'a sfasiata, éta poporulu calcatu in picioére, — éta Romanulu datu prin noroiu.

Câte reflectiuni nu pôte inspirá acestu abilu jocu de cuvinte. Apoi, vorbindu despre dîarie, dîce cu multu spiritu :

Dîarele, d'a loru natura,
Sunt unu neamu pré indiscretu :
Ca femeii rele de gura
Dau de golu ori-ce secretu.
Dumnedieu sê te ferésca
Sê nu cadî sub pén'a loru
Câ-ci, de 'ncepu sê te bîrfésca,
Te facu risulu toturoru.
Déca — vrendu sê faci avcre —
Tiér'a ta d'o parte lasi,
Flatandu cei de la putere,
Elu scriu câ esti unu lasiu.
De cum-va prin slujbusióre
Te-ai imflatu la posunaru
Si faci grase trebusióre,
Scriu câ esti unu ghesieftaru.
Déca, din a ta prostia,
Te-au surprinsu cu mana 'n sacu,
A loru foi c'obrasnicia
Pungasiu, hotiu, talharu te facu.

Domnii judecatori cu musc'a pe caciula potu fi veseli audîndu-lu :

Judele care restalmacesce
Unu capu de lege, limpede, dreptu,
Elu la justitii nici câ gandesce,
Ci cauta numai, numai ghesieftu.

Ministrii cu multu doru de tesaurulu publicu si de regularea financioloru nu potu luá in nume de reu, candu li se canta canteculu :

Financiarulu, ce trebui séma
De banii tieroi sê dea pe dreptu,
Lu-vedi cu dinsii cum fara téma
Elu speculéza, face ghesieftu !

Favoritismulu si incapacitatea ar trebui
sê fia mandre, câ se dau de golu :

De nu ai capacitate,
De esti prostu, câtu de usioru,
Sê nu-ti pese : posturi nalte
Poti sê capeti prin favoru.
Déca scii, fara mustrare,
Pe cei mari sê-i linguesci
Si sê-i vindi la impregiurare,
Chiar avere dobandesci.

In fine, adresandu-se monopolului de tu-
tunu, dlu Millo i demonstra, cu multa umóre
si ironia, avantajiele sale, din punctulu de ve-
dere alu democratiei, egalitâtii si autonomiei
tierei :

Noi prin foi amu declaratu,
Câ vomu da cinci calitâti,
Intre noi — ve spunu curatu —
Aste sunt formalitâti.
Dar ... ce faci celoru bogati ?
Voru sê fia incelati,
Câ-ci n'avemu, de reu de bunu,
De câtu unu soiu de tutunu.

Noi, ca sinceri democrati,
Nu vremu clase intra frati :
Pentru noi Romanii sunt
Toti egali intr'unu cuventu.
Pretiuri cinci de si platescu,
Asta nu-i deosebescu,
Câ-ci n'avemu de reu de bunu,
De câtu unu soiu de tutunu.

Nu vremu, ca nationali,
Sê fimu Turciloru vasali.
Ca strainu, alu loru tutunu
Nu-lu voimu, ori-câtu de bunu.
De câtu tutunuri turcesci,
Venetice, fara halu,
Preferimu celu de Gaiesci.
Câ-i curatu nationalu !

Éta partile cele mai esentiale — câ-ci
sunt si altele, a supra carora spatiulu nu ne
lasa sê ne'ntindemu — cari facu frumusetile
si atractiunea nóuei piese ce chiama publiculu
cu atât'a sgomotu in strimt'a sala Bossel.

Astu-felu acêsta modesta revista umoris-
tica, care d'altmintrelea, considerata din punc-
tulu de vederê alu literaturii, alu observârii
unitâtiloru dramatice, nu scimu ce calitate in-
semnata amu poté gasi câ posede, devine pla-
cuta si interesanta prin spiritulu si actualita-
tea sa.

Dupa ce a luat pe rendu vitiele cele mai
batatórioie la ochi, dupa ce-a aretatu câ imora-
litatea sapa fundamentulu societâtii, alu insti-
tutiuniloru, alu statului, autorulu ar fi comis
o eróre capitala déca nu ni-ar fi indicatu si
remediele. Din fericire, dlu Millo n'a uitatu a-
cêsta parte esentiale si s'a grabitu sê ni-o de-
semne prin aceste intielepte consilie :

Numai mume cu ardóre
In copilu póte plantá
Simtiementulu de onóre
Ce, ca omu, va respectá.
Numai ele, dulce nume
Potu se 'nvetie fiii loru :
Sê jertfésca totu pe lume
Pentru-alu patriei amoru.
Asta-di nati'a palesce
De unu rece scepticismu :
In zadaru se svîrcolesce
Sub unu vitregu strainismu.
Numai mume cu onóre
Potu s'o salva 'n víitoru.
Crescêndu-ni cu amóre
Romani demni de tiér'a loru.

Câ-ci, déca crescerea, educatiunea copfi-
loru, e rea, rea va esí generatiunea cea nóua ;
déca caminulu familiei nu mai stralucesce prin
exemple frumóse, de onóre, de moralitate, de
castitate, marele caminu alu societâtii nu va
respandí radiele fericirii in poporu, ci frigulu
amortítoriu alu apatíei, alu venalitâtii, alu de-
gradârii alu mortii.

Éta pentru ce — inca odata — éta pen-
tru ce ni place piesa dlui M. Millo „*Apele de la
Vacaresci.*“

G. Dem. T.

Colindatorii.

Amarilo, cum se póte
Tu câ nu te-ai desceptatu
Sê privesci si s'audi tóte ?
Amarilo, ce pecatu !

Veghiam singuru asta nópte,
Dulci ilusii me'nganau ;
De odata audu siópte,
Siópte carii me strigau.

„ — Cine este si ce cata ? “
Tresarindu am intrebatu

„— Noi suntemu deschide 'ndata
Câ-ci de frigiu am inghiatiatu.“

Deschidu iute o feréstra,
Candu acolo... ce sê vedu?
Nisce angeri... dreptu la vatra
Frigurosi mi se rapedu.

Eu cuprinsu de admirare,
Am incremenitu de locu,
Ei rideau cu hohotu mare
Si se incaldieau la focu.

Me apropiu cu sféla,
I observu pe toti d'a rîndu.
Frumseti'a ideala
Vedu intr'insii luminandu.

Erau mici, cu aripióre,
Chipulu loru pareo o stea,
Aveau buze rumeóre,
Perulu d'auru le pareo.

Cunoscéndu a loru blandetie;
„— Angeri mici si luminati,
Intrebai cu tineretie,
P'asta lume ce catati?“

Celu mai micu de o natura
Mai istétia mi-a si dîsu,
Si pe rumen'a lui gura
Inflori unu blandu surisu:

„— Noi cautâmu pe o fecióra
Care pórtá 'n sinu unu raiu.
E frumoása si usióra
Ca fantasmele lui Maiu.

„— Asta juna rapitória,
O cunoscu, eu le-am respunsu.
— Ne vei duce la ea óre?
— Da!... si 'ndata amu ajunsu.

Tu dormiai si a ta gura
Zimbitória 'ncetu sioptea,
A ta candida figura
Dulcisioru se rumeniá.

„Ea e!“ angerii strigara
Si 'ngrabu te-au impresuratu.
Toti d'a rindulu ti-furara
Câte-unu fragedu sarutatu.

Cu ghirlande te incinse
Pe molaticulu teu patu;
Intr'unu choru apoi se prinse
Si frumosu te-au colindatu.

Colindâriile loru tóte
Si eu chiar le-am repetatu.
Ah! copila, cum se póte
Tu câ nu te-ai desceptatu!

Angerasii la plecare
Ti-au datu calde desmerdâri;
Erau mici dar cu focu mare
Ti-au datu mîi de sarutâri.

Ei sburat'au catra stele,
Eu a casa m'am intorsu
Unde calde lacrimelo
Ochii-mi pan' la ziori au storsu.

Amarilo, spune mie,
Asta-di candu te-ai desceptatu,
N'ai vediutu cu bucuría
Florile?... ce?... n'ai aflatu?

Én te uita in sinu bine...
Crudo! ridi si nu-mi respondi;
Pentru ce rosiesci de mine?
Flori in sinu de ce ascundi?

Gr. H. Granda.

Flor'a, din'a floriloru.

— Naratiune magica. —

(Fine.)

— O! gratioása regina, — sunà o vóce, —
dupa unu intervalu lungu de suspinu si oftâri
de la departarea ta, asta-di a sositu diu'a mo-
mentósa a dorintieloru nóstre, candu noi sun-
temu fericite a te salutá in midiloculu nostru,
si nu credu, câ ai venitu dóra sê torturezi ani-
mele nóstre, apoi atunci primesce onórea ce ti-
o facemu; nu respinge rugamintele nóstre umi-
lite, cu atâtu mai vêrtosu, câ venirea ta de se-
curu e numai pentru momentu; deci intórce
nedemnitatea nóstra in demnitate pentru mo-
mentulu acel'a câtu vei fi cu noi; ajunga fla-
car'a dorului si a intristârii dupa departarea
ta, ca sê póta caruntî pletele nóstre, sê póta
ofilí crinulu tineretieloru nóstre, sê póta arde
si consumá animele nóstre, ce i simtiescu im-
presiunea sfasîatória.

„Credeam, câ supararea nóstra si-ar fi
ajunsu culmea acuma, de candu ne parasi si
Filomel'a, inse m'am insielatu amaru, ea totu
mai cresce...“

Filomel'a inca ne lasà fara sê-si iá adio

de la noi; eu am presimțitu cugetulu seu din simplulu motivu, câ acum catra apropiarea timpului de peregrinare, nu se mai abatea in giurulu nostru, ci numai din departare ni spune, câ are unu doru ascunsu; ni spunea, câ pentru ea nu mai esista sperantia, de a-si vindcă ranele ce i-a infiptu in anima pierderea amantului seu; ni spune, câ e fericitu acela, a carui isvoru de lacrimi inca nu a secatu; lacrimel — dîcea — sunt medicinu'a cea mai potrivita pentru anim'a cu doreri profunde; dar e mai fericitu — dîcea — care pe oceanulu necasuriloru sale mai dîaresce o radia licurinda de sperantia, ce i conduce trist'a barca la portulu, la limanulu doritu.

„Asié noi, totu mai avemu o radia de sperantia, câ te vomu mai vedé, gratiósa regina, te vomu mai vedé spre mangaiare, inse... ne despretiuiesci... ne despretiuiesci ca Filomel'a... semnu, câ ne lasi éra... o! gratiósa regina! cauta la lacrimi! cauta la rugatiuni!“...

Flor'a netedîndu-si crinisorii desmerdat cu manele cele albe, fragede ca róu'a matinala, se întórse spre dîne cu o frunte maiestatica, seriósa si cugetatória respundiendu intr'unu aeru rece:

— E adevératu, câ momintele mele in ast'a lume sunt numerate; eu inse nu me departu, câ nu mai potu suferí pecatele vóstre, nu potu suferí ca dînele, cele inocente, sê-si crunte manele cu sange, cu sangele nevinovatu alu unui Orfeu nefericitu; pentru acést'a fapta selbateca nu ve consideru demne sê sarutati nici urmele, nici locul unde punu cu pitiórele mele, dar inca brilliantulu meu, de care nici diei nu sunt fericiti a se poté atinge. Scrisu a pecatulu vostru in stele, si resplătirea lui va fi chinu prometeicu.

Dînele tóte cadiura cu feciele la pamentu stergêndu-si cu crinii capului lacrimel ardiende ce li-inundá chipsiorulu delicatu, se rogau aduncu sê li permita acum odata; dar indesiertu tóte rugatiunile, câ-ci responsulu érá acest'a:

— Dînele au fostu, inocente! loru nu li-a fostu iertatu a comite crime.

— Totu-si, — continuá mai departe, — de si sum mahnitá pentru fapt'a ce-ati urmatu, de si mi-pare reu câ sunteti in lume, me voiu încercá a face tóte dispusetiunile la tribunalu, sê nu vi se croésca o sórte deplorabila ca sororiloru Danaide. — Fiti mangaiate! eu me ducu!

Dupa ce finí cuventarea, disparù. Chiamá zefirii la sine si li spuse, câ a sositu timpulu

candu sê se ridice acolo, de unde a descinsu; apoi suindu-se pe aripele zefiriloru, se inaltá; Auror'a, invalindu-o in radiele sale, o petrecù pana la portá ceriului.

Flor'a intrá in ceriu si se presintă nu-mai decátu la tribunalu, relatandu esperint'a castigata in lume, asemenea si pecatulu dîneloru, cerendu deodata si opiniunea a supra lui.

Toti stau privindu unulu in ochi la altulu... nici o vóce nu se mai pronunçiá... toti erau muti... pecatulu érá grandiosu, pretindea resplata aspra; apoi dînele posedeau o frum-sétia de minune, prin urmare érá durerosu a se condamnă intr'o forma crudela.

Flor'a, vedindu câ nimene nu se póte decide a-si desfasiurá opiniunea, propuse ea:

— E durerosu a se condamnă aspru nisce fintie incantatórie ca dînele, asié dara nici in infernu nu se voru tramite, nici in raiu nu li-se póte asemná locu; deci voru remané totu pe pamentu, straformandu-se in alte fintie.

Proiectulu Florei se aprobá si se hotarí, ca dînele sê se straforme in paseri.

Se tramise unu zefiru la dîne sê li anuntie câ in scurtu timpu se voru preface in paseri, si voru remané eternu pe pamentu.

Zefirulu compatiimindu sórtea dîneloru frumóse, si dorindu a le vedé cum voru prospiciá ele ca paseri, fu resolutu a asistá langa ele pana devenira paseri.

Flor'a, suspicionandu intardîarea zefirului, se mania si tentá procesu in contra lui. — Resultatulu procesului fu, câ la rentornare i-se inchise port'a ceriului, si straformandu-se in „Boreu“, se retramise éra-si pe pamentu de pedépsa cu dînele, imputandu-i-se câ mai multu nu e demnu de grati'a ceriului.

Zefirulu furiosu, turbatu de mania rentorná pe pamentu, dar ca „Boreu“, si in privint'a dîneloru deja prefacute in paseri aparù ca unu flagelu, ca unu persecutatoriu formalu a-lungandu-le neincetatu.

Dînele straformate cu doliu pe facia, rugara ceriulu sê se indure a li mai imblandí sórtea; plangerile si suspinele loru strabatura la ceriu, unde aflandu favoru li se doná unu instinctu in urm'a caruia ele peregrinéza séu se abatu totu in partile acele ce trece si Auror'a cu timpulu; pe unde caletoriau nu se gatea sufletu care sê nu planga, câ-ci asié jalnicu si-esprimau durerile si intristarea animei loru, încátu vestedieau si padurele cele vierdi la audiulu cantecelor loru; ele nu erau triste intr' atât'a pentru straformare, câtu pentru pierderea reginei; deci spre marea mangaiarea loru se

decise in ceriu ca Flor'a sê descinda diosu in totu anulu pe unu timpu anumitu.

Semnulu descinderii „Florei, dînei floriloru“ esista si asta-di; mai antâiu apare zefirulu, nuntiulu seu, si vestesce naturei venirea „dînei floriloru“; Auror'a se abate incetu in partile acele unde are Flor'a de a petrece pana e pe pamentu; Boreu nepotendu suferi radiele Aurorei se retrage in secretele septemtrionale, paserile, dînele straformate, cuprinse de doru se aventa spre regiunile iubite de odinióra, si intre melodie ascépta sosirea reginei loru dorige, codrii, luncelile si padurile respundu cu asemenea accente dulci la tóte doinele paseriloru, natur'a intineresce cuprinsa de o bucuria generala.

Flor'a descinde pe aripele zefiriloru, ascunsa in radiele Aurorei, si candu a ajunsu diosu ni vestesce natur'a imbracanda in velu vierdiosu, ni vestescu bobocei in florindi resfirati preste velulu verde ce acopere natur'a si pana candu Flor'a e pe pamentu, natur'a e totu vesela.

Dupa ce se inaltia éra-si la ceriu, indata se intempla schimbare in natura: florile si pierdu colorile suave, si impreuna cu frundiele incepu a se ofili si pe róndu se despica de catura tulpina; paserile desfacu corurile cele melodióse, séu de si nu cu totulu, inse melodiele nu mai esprimu voia buna, ci simplamente nu-

mai intristare; apoi in palcuri urméza Aurorei, care din ce in ce se abate spre regiunile sudice, tropice, retragéndu-si radiele calduróse; Boreu ese in spatiulu liberu versandu-si furorile preste natura, care simtîndu aduncu biciuirea sa aspra devine trista, posomorita, palida si muta, numai padurile si stancelile plesiuge se mai audu suspinandu cu greutate sub impresiunea ce esericiéza a supra loru sborulu celu ageru a lui Boreu, care de la unu timpu incepe a-si scuturá cómele ghiatióse ale capului si acopere natur'a cu nea ce se cerne prin eteru de pe pletele sale geroase si tidióse.

De aci se pare, cá Flor'a si compani'a a fostu tramisa pe pamentu sê-lu aduca in ceva si asemenare cu raiulu.

Pe pamentu doritulu raiu
Adi e 'n dâlele de maiu.

Asié e; nici raiulu mosiului Adamu si a babei Ev'a nu credu cá a fostu mai frumosu, cá a prospiciatu mai incantatoriu decátu maiulu nostru, candu i favoresce timpulu; in maiu e Flor'a pe pamentu, ambla in taina maiestósa dintr'o regiune in alta.

Amabile lectoriu, nu ai dorí sê o vedi? Mi-se pare cá de si nu te intereséza multu vederea sa, totu-si doresci, ca si mine, sê remana eternu pe pamentu, ca sê nu mai tréca maiulu.

I. B. Boscou.

S A L O N U :

Conversare cu cetitóriele.

(Farmeculu ajunului de Craciunu, — bucuria prunciloru, — o colinda, — dorintiele celoru mici si mari, — ce nu póte mosiu-Craciunu, — pretensiuni imposibile, — mod'a in atmosfera, — candu se va incaldí publiculu romanu, — ce ascépta „Familia“ de la mosiu-Craciunu, stéu'a nóstra.)

Buna sér'a lui Craciunu!

Cátu farmecu esprima aceste cuvinte! Ele ni revóca in memoria souvenirile dulci ale copilariiei; ni reinfatísiéza unu tablou frumosu, celu alu bucuriei adeverate, — si ne face, sê traimu câte-va minute in trecutu, in vêrst'a prunciei, candu inca ori ce placere mica ni multiamia dorintiele.

Au cine e mai fericitu, decátu baiatululu, candu a sositu ajunulu Craciunului?

Nascerea Mantuitorului aduce bucuria la

toti copíii. La cei mai bogati se presinta cu daruri, la cei mai saraci cu libertatea d'a poté cantá din casa 'n casa:

Corinditia cu coditia,
Jimba ochii pe politia,
Vede clise si carnati,
Scolati gazde de ni-i dati;
Vede carne si colacu,
Dâ-ni-lu sê-lu bagâmu in sacu!...

*

Cine ar poté descrie bucuria, candu apoi dinsii cu saculu plinu se intorcu a casa, spre a se impartí?!

Dieu bine ar fi, déca mosiu-Craciunu si pe cei mari i-ar poté indestulí cu atât'a siguritate, ca pe cei mici.

Dar ast'a nu e asié usioru, fiindu cá cei mari sunt mai pretensivi in dorintiele loru.

Asié de esemplu noi amu dorí, ca damele romane sê aiba simtieminte mai natiunale, s-si iubésca mai ferbinte limb'a si sê partinésca cu mai multa caldura literatur'a romana.

Amu dorí, ca aceia, cari incepu si la voi a tocá la urechile femeiloru despre emancpare, sê prefere a le invetiá ceca de ce ele au trebuintia in lumea moderna.

Amu dorí, ca luculu, care a ruinat atâte familie renumite, sê piéra pentru totu-le-una celu pucinu dintre Romani.

Amu dorí, ca unele june domnisióe sê-si aduca a minte, câ prin cochetaría nií odata nu-si voru câstigá anim'a tineriloru — cari vreu sê se însóre.

Amu dorí, ca tinerii cari au cugetulu sê se însóre, sê prefere a luá de socia pe o romana chiar si saraca, in locu de una straina bogata.

Amu dorí...

Dar ce sê mai dorimu — îndesiirtu?

Mosiu-Craciunu póte multe, dar nici elu nu-i in stare a impliní — cele ce nu sunt cu potintia.

*

Aceste sunt nesce pretensiuni, cari tocmai asié nu se potu realisá, ca si candu amu dorí:

Ca societatea nóstra academica, in locu de atâte procese verbale si desbateri incoronate cu votári — in cause sciintifice, in fine sê ni faca o ortograffa buna si generala;

Ca Asociatiunea din Aradu sê faca socotéla despre banii incassati, séu celu pucinu despre loteri'a arangiata in favorulu ei inea la an. 1869;

Ca deputatii nostri de la dieta sê amble mai regulatu la siedintie, séu celu pucinu pe câtu tîmpu tienu siedintiele, si ei sê se ivésca in Pesta — barem odata intr'o luna...

Dar amu mersu pré departe.

Éta vinu dara a recunósce numai decátu, câ aceste dorintie sunt pré esagerate, si — cunoscêndu-ni ómenii — asié ce-va nu potemu sperá de la ei, deci cu atátu mai pucinu avem dreptulu — a pretinde.

*

Nu e mirare, câ ómenii au remasu — totu ómeni, candu éta si timpulu vine a desconsiderá regulele-i atmosferice de pan'acuma, si in lun'a lui decemvre ne simtîmu ca 'n — maiu.

Par câ érn'a ar fi esítu din — moda.

Curiosu va fi, déca de acuma inainte nu vomu mai simtí geru, ci totu véra eterna!

De caldur'a cea mare apoi dóra si publiculu nostru cetitoriu se va incaldí pucintelu, si va imbratîsíá cu mai multa iubire biét'a literatura natiunala.

Atunce apoi si „Familia“ va poté sê devina o fóia, precum amu dorí noi sê ffa, si precum ar trebui sê voiésca si — femeile romane.

La alte natiuni femeile sunt partinitóriele cele mai zelóse ale foiloru beletristice; noi, dorere! n'avemu nici o colectanta intre damele nóstre.

E bine, s'acceptâmu celu pucinu acestu presentu de la mosiu-Craciunu.

Vomu vedé, — onorabile cetitórie!..

*

Trei crai de la resaritu, cu stéu'a-au toritu!...

Suna sub ferést'a mea...

Ah! scump'a mea natjune, candu va resarí in fine si stéu'a ta, care sê conduca sórtea ta, dupa atâte doreri si suferintie, la léganulu mantuirii?!

Candu va sosí momentulu de multu doritu, in care sê potemu díce cu o adanca bucuría natiunala: „Buna sér'a lui Craciunu!“

Josefu Vulcomu.

Premiula femeiloru romane.

Apelulu nostru indreptatu catra femeile romane, d'a contribuí la crearea unui micu fondu, din care sê se premieze cele mai bune scrieri beletristice, pan' acuma a resultatu 36 fl.

Acésta suma, conformu indetoririi nóstre, e depusa in cas'a de pastrare in Pesta.

De-óra-ce inse ea e pucina spre a poté realisá intentiunile nóstre de incuragiare literaria, apelâmu de nou la onorab. femei romane, ca cu ocaziunea prenumerârii la fói'a acést'a, sê binevoiésca a contribuí si pentru acestu scopu!

Pesta 31 decemvre 1872.

Redactiunea „Familiei.“

CE E NOU?

** (Pentru espositiunea universalá din Viena) in comitatulu Clusiuului se facu frumóse colectiuni. — Precum anunciamu si in nr. trecut, s'a facutu si o colectiune de costumuri romanesci. Intre celelalte obiecte se afla si un flueru de unu stangenu, facuta din trunchiu fragedu de bradu; acestu flueru admirabilu e gauritu si impartítu, si se tiene la olalta prin cercuri de bradu. Mai este si unu maiu de spelatu hainele ne-laute, cioplitu din lemnu de fagu si infrumsetiatu cu multe feluri de scobiture.

** (Jepure scumpe.) Dilele trecute o tioranca a

scosu 500 fl. din cass'a de pastrare din Szombathely. Punându-si bauli in o cârpa, ea porni catra casa. Pe drumu din intemplantare dins'a zarî unu iepure, care dormiã in o tufa. Numai decãtu sarî spre elu, si reesi a-lu prinde, apoi lu-legã cu capetulu cârpei in care se aflau si banii. Dupa aceste ea plecã voiõsa mai departe, cã si fara pusca a impuscatu unu iepure. Inse iepurele nu remase in pace, ci atãt'a se totu miscã in brajiulu femeii, pana ce in urma sarî d'acolo si o luã pe picioru. Inse cârp'a cu banii remase legata de unu piciorulu alu lui. Biet'a muiere incepũ a fugi dupa iepure, dar in urma fu silita a recunõscã, ca incercarea ei ar fi insedaru. Banii au peritu. Acuma pretiulu unu iepure e 1 fl., asiã dara iepurele acel'a are unu pretiu de 501 fl.

* * (O vulpe si mai scumpa,) decãtu iepurele de care fu vorba acuma! De cãte-va septemani curtea imperatõsa; dimpreuna cu o multime de magnati, tiene venatõria de vulpi pe camp'ã Rãkos, langa Pesta. Si poteti intipuf, cã luculu domniloru si dame-loru, cari ieu parte la acãsta petrecere, e mare; asiã

dra si spesele facute trebuie sã fia fõrte mari. E bine, tõe cã tõe, vulpile nu se prã arãta. Pan'acuma fia-cae vulpe impuscata consta cãte 140,000 fl.

* * (Grigiti de benzin!) Din Praga se scrie, cã dõu domnisiõre de acolo gatandu-se la o serata, amodõue si-curatãra manusile cu benzin. Din intemplantar inse una se apropiã de lumin'a ardienda si benzinu se aprinse indata. La tãpetulu ei soru-sa grabi a-i atãtã, dar atingẽdu-o, si manusi'a ei se aprinse. In acestu momentu periculõsu, un'a nu-si perdũ presinti'a, ci si-bagã man'a in apa, si astu-felu foculu se stinse cealalta inse intr'atãt'a se rani, incãtu mediculu va fi silitũ a-i taiã man'a.

Laslegarea gãciturei din nr. trecutu:

Roma.

Post'a Redactiunii.

☞ Nrulu viitoriu va aparã in 7/19 ianuaru 1873.

La finea anului.

Numerulu presinte e celu de pe urma in anulu 1872. Ne rogãmu dara de totu aceia, cari dorescũ sã continuãmu fõi'a si in anulu viitoriu, sã binevoiescã a se reãbonã cãtu mai curendu, mai recomandandu si altõra „Familia!“

Incãtu pentru programulu nostru, tragemu atentiunea cettoriloru nostri a supra cuprinsului anulu alaturatu la nr. presinte. Vomũ urmã si in anulu viitoriu in directiunea de pan'acuma, si publiculu cettorõru ne va onorã cu partinire mai caldureã, decãtu in acestu anu expiratũ, vomũ reincepe publicatiunea ilustratiunilorũ, si vomũ urmã cu ele cãtu se vã potã mai adese ori.

Afara de alte scrieri, in anulu viitoriu vomũ publicã si unu romanu originalu in trei tomuri si intitulatu: „Selavulu Amõrului“, de redactorulu acestei foi.

De la anulu nou tõe foile unguresci si germane din Pesta si-au urcatũ pretiulu de prenumeratiune; fõi'a nõstra inse, cu tõe cã pretiurile tipõgrafice si cele de hãrthiã s'au aredicatu cu 25%, si in anulu viitoriu va constã: pe unu anu 10 fl., pe jumetate de anu 5 fl., si pe unu patrariu 2 fl. 60 cr., (si nu 2 fl. 50 cr., precum ni tramitu unii spre scaderea nõstra.)

Pentru Roman'ã se primescu prenumeratiunile numai pe unu anu întregu cu 2 galbeni.

Prenumerantiloru noi li oferimu cu unu pretiu fõrte moderatu, armatõriele opuri:

„Cavalerii Noptii“, romanu in 5 tomuri mari, tradusu din limb'a francesã, — pretiulu 3 fl. (Pentru cei ce nu-su prenumerati la „Familia“, acestu romanu consta 6 fl.) — „De unde nu este rentõrcere“, romanu in I tomu, de Adrien Gabrielly, — pretiulu 60 cr. — Pentru altii constã 1 fl.) — „Novele“ de Iosifu Vulcanu, dõue tomuri, 1 fl. 20 cr.; pentru altii 2 fl.) Adeca pentru 4 fl. 80 cr. voru primũ optu tomuri de lectura beletristica, in pretiu de 9 fl.

Apoi urmatõriele tablouri:

Coriolanu si Veturia, 60 cr.; Mihaiu Erõulu in batal'ã de la Calugareni, 60 cr.; Traianu cu õstea sa trece Dunarea, 60 cr.; portretulu lui Ionu Brateanu, 60 cr. (Fia-care dintre aceste tablouri pentru altii se vinde cu cãte 2 fl., — asiã-dara noii prenumeranti ai „Familiei“ pentru 2 fl. 40 cr. voru primũ patru tablouri in pretiu de 8 fl.)

Domnii colectanti, cari voru aduna 5 prenumeranti, voru primũ unu esemplariu gratis; cei ce voru adunã 7, voru primũ fõi'a si romanulu „De unde nu este rentõrcere“; — dupa 10 prenumeranti, voru primũ fõi'a, romanulu „De unde nu este rentõrcere“ si dõue tablouri, ori carũ dupa placu, — dupa 12, fõi'a, romanulu amintitu si tõe cele patru tablouri, — dupa 15, afara de acẽstã inca si „Novelele“ de Iosifu Vulcanu in dõue tomuri, — celu ce va adunã 20 de prenumeranti, va primũ afara de cele mai susu insãrate, inca si „Cavalerii Noptii“ romanu in 5 tomuri — gratis, — adeca afara de fõi'a si suplemintele sale, inca si opuri si tablouri in pretiu de 17 fl.

Pesta 8/20 decemvre.

„Redactiunea „Familiei.“

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1872. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

